

گزارشی از کنفرانس سه سازمان پیرامون ضرورت شکل دهی تشکل بزرگ چپ

6/02/2012 هیئت تدارک کنفرانس سه سازمان

گزارشی از کنفرانس سه سازمان
پیرامون ضرورت شکل دهی تشکل بزرگ چپ

سه شنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۰ - ۰۷ فوریه ۲۰۱۲

روز شنبه چهارم فوریه کنفرانسی توسط سه سازمان اتحاد فدائیان خلق ایران، سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) و شورایی موقت سوسیالیست های چپ ایران پیرامون ضرورت شکل دهی تشکل بزرگ چپ در شهر کلن آلمان برگزار شد. در این کنفرانس علاوه بر حضور اعضای سه سازمان و برخی از فعالان چپ در آلمان، تعدادی نیز، از کشورهای فرانسه، بلژیک، هلند و سوئیس در جلسه شرکت کرده بودند. این برنامه همزمان در پالتاک نیز پخش می شد و تعدادی از رفقا و دوستانی که به این پروژه علاقمند بودند، از طریق پالتاک در جریان مباحث قرار گرفته و سخنان و تأکیدات خود را نیز با جمع شرکت کننده در میان گذاشتند.

سالن کنفرانس با عکس هایی از مبارزات مردم ایران و پلاکات هایی حاوی شعارهای زیر تزیین شده بود: "به باور ما جمهوری اسلامی مانع اصلی آزادی، دموکراسی، پیشرفت و عدالت اجتماعی است"، "ما علیه هرگونه ستم و تبعیض ملی، طبقاتی، جنسی، نژادی، مذهبی و عقیدتی مبارزه میکنیم"، "از نظر ما آزادی با عدالت اجتماعی و سوسیالیسم با دموکراسی پیوند عمیقی دارند"، "ما مدافع حقوق بشر، آزادی، دموکراسی، عدالت اجتماعی و سوسیالیسم هستیم".

در دستور برنامه کنفرانس، سخنرانی نمایندگان سه سازمان، پرسش و پاسخ و بالاخره گفتگو و بحث عمومی، قرار داشت. بخش نخست به سخنرانی نمایندگان سه سازمان اختصاص داشت. محمد اعظمی از سازمان اتحاد فدائیان خلق ایران، مسئول اداره این بخش از جلسه بود. او در ابتدای جلسه از شرکت کنندگان درخواست نمود که به یاد همه مبارزین راه آزادی و همچنین همه یارانی که برای دموکراسی و سوسیالیسم مبارزه کرده و جان باخته اند، به پا خیزند و به احترامشان یکدقیقه سکوت کنند. پس از سکوت برای مبارزان راه آزادی، او سخنان خود را چنین ادامه داد:

"بسیار خوشنودم که شروع کننده برنامه کنفرانسی هستیم که می خواهد برای غلبه بر پراکندگی چپ گام عملی بردارد. می خواهد بخشی از چپ مدافع آزادی و دموکراسی و سوسیالیسم را منسجم کند. می خواهد بدون اینکه چشم بر دشواری کار ببندد، با تمام اختلافات و تفاوت نظرها به سوی همگرایی و وحدت گام بردارد."

او در ارتباط با طولانی شدن این پروژه تأکید نمود که "ضمن تلاش برای شتاب دادن به این حرکت، باید توجه داشت که اولاً تفاوت نظر داریم ثانیاً زمانی سپری شد تا دریابیم پیرامون برخی مفاهیم، تفاوت چندانی نیست. برای یک مفهوم واحد، واژه های متفاوت به کار می گیریم و سوم اینکه. توجه کنیم که در همین چند ساله، در بین جریانات چپ و در میان جمهوری خواهان، انشعاب رخ داده است. در این فضا، ما در مسیر عکس گام برداشته و به سمت وحدت حرکت کرده ایم. اما برای تند کردن آهنگ حرکتمان، مهم این است که متد خود را تغییر داده ایم. اشتراکات را مبنا قرار داده و روی تفاوتها می خواهیم بدون پیش داوری بحث و گفتگو کنیم."

او تأکید نمود که "ما با برخی سئوالات مواجه می شویم که پاسخ بدانها را هم وظیفه اعضای سه سازمان و هم، فعالان منفردی می دانیم که خود را با این پروژه همراه می دانند. ما سه جریان نقش تدارک کننده داشته ایم. تضمین ادامه کاری داده ایم و برای شروع، تلاش داریم امکان مشارکت دموکراتیک همه افراد اعم از تشکیلاتی و یا منفرد را فراهم کنیم"

پیرامون ضرورت وحدت چپ، نیز ضمن تأکید بر اهمیت این موضوع و مبرمیت آن، از سخنرانان خواست که در سخنان خود بدان بپردازند.

نخستین سخنران جلسه مجید زربخش عضو هیئت هئانهنگی شورایی موقت سوسیالیست های چپ بود. فشرده سخنان او پیرامون ضرورت شکل دهی تشکل بزرگ چپ چنین بود:

جنبش چپ و به عبارت دقیق تر جنبش سوسیالیستی، کمونیستی، و کارگری در عرصه جهانی، تاریخی تقریباً دوپست ساله و در ایران پیشینه صد ساله دارد..... این جنبش طی حیات طولانی خود در عین حال با شکست ها و بحران های بزرگ و کوچک، در مقیاس جهانی و در کشورهای گوناگون روبرو بوده است که به تناسب عمق و شدت آن ها، اثراتی بازدارنده برجای نهاده اند.

تجربه سوسیالیسم موجود و چند دهه حاکمیت نظامی توتالیتر به نام سوسیالیسم در این کشور ها و جنایت هایی که در زیر این نام انجام گرفت و سرانجام فروپاشی ناگزیر این نظام، به کاهش اعتبار و نفوذ این جنبش و به سرخوردگی و انفصال در میان بسیاری از نیروهای آن منجر گردید.

در ایران که جنبش چپ سال ها قبل از فروپاشی سوسیالیسم موجود، به دنبال سرکوب های گسترده پس از انقلاب بهمن ماه و تلاشی سازمان ها، دستخوش تلاطم و تشتت فکری، سیاسی و نظری و آشفتگی های ناشی از خطاها و سیاست های شکست خورده خود بود با ضربه تکان دهنده فروپاشی سوسیالیسم موجود به بحرانی شدیدتر و حاد گردید.

با وجود این، بسیاری از مبارزان چپ در آن شرایط دشوار و بحرانی از یاد نبردند که جنبش کارگری و سوسیالیستی و کمونیستی طی بیش از 150 سال مبارزه متشکل خود، همواره نیروی اصلی مبارزه در راه آزادی، صلح، عدالت اجتماعی و بهبود شرایط زندگی زحمتکشان بوده است.

... در ایران چپ با وجود اشتباهات و خطاهای بزرگ و نفوذ نقطه نظرهای غیر دموکراتیک در آن، از پرچمداران پیگیر مبارزه علیه استبداد و پیکار برای آزادی، ترقی و عدالت اجتماعی بوده است. در سال های اخیر تلاش هایی برای بازبینی گذشته و یافتن راهی برای آینده صورت گرفته است. از جمله این تلاش ها، گفتگوهای بود که طی زمانی طولانی میان این سه سازمان جریان داشت. این گفتگوها به تلاش برای ایجاد سازمانی که بتواند نقش موثری در تحولات کشور ایفا کند، انجامید. سازمانی که 1- با سیستم فکری و عملکردی سوسیالیسم واقعا موجود که طی چند دهه در شوروی و سایر "کشورهای سوسیالیستی" حاکم و اساس فکری مسلط در جنبش کمونیستی را تشکیل می داد، بگسلد و با خطاهای گذشته مرزبندی کند. 2- با برنامه ای واقع بینانه و پروژه اجتماعی روشن در صحنه سیاسی ایران حضوری گسترده و سازمان یافته داشته باشد. با توجه به این هدف باید کوشید همه نیروهای متشکل و فعالان غیر متشکل چپ را که از آن گذشته گسیخته و با سوسیالیسم توتالیتر مرزبندی دارند و در پی چپی دیگر هستند، در شکل دهی این سازمان مشارکت کنند. 3- کلیات مبانی نظری، راهبرد سیاسی و چگونگی ساختار سازمانی مناسب و دموکراتیک با مشارکت همه این نیروها و فعالان تدوین گردد.

پیشینه گذشته و وضعیت حال ما، آینده را می سازد. از اینرو نمی توان گذشته را نادیده گرفت، در عین حال نمی توان در گذشته متوقف شد، باید رو به آینده داشت. پس از سال ها درجا زدن لحظه آن رسیده است که وضعیت موجود را تغییر دهیم و با احساس مسئولیت در قبال شرایط کنونی و در پاسخ به ضرورت های تاریخی امروز عمل کنیم...

سخنران دوم بهروز خلیق مسئول هیئت سیاسی - اجرایی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) بود. فشرده سخنان او چنین بود:

ما در دو دهه گذشته شاهد تحولات ساختاری در کشورمان بودیم. تحول در ترکیب جمعیت و شکل گیری جامعه ای جوان، رشد شهرگرایی و گذر ایران از یک جامعه نیمه شهری به جامعه ای بطور عمده شهری، افزایش قابل توجه باسوادان و تحول از جامعه ای نیمه با سواد به جامعه ای باسواد، افزایش سریع تحصیل کردگان و روشنفکر و افزایش حجم طبقه متوسط از جمله آنها است.

دگرگونی ساختاری در طی دو دهه، دموکراسی را به مسئله اصلی جامعه ما تبدیل کرده و این امر را مدلل نموده است که در کشور ما، امر توسعه با دموکراسی درآمیخته است. به بیان دیگر تحقق امر توسعه با توجه به شکل گیری گروه های اجتماعی و مطالبات آنها، مشروط به تامین دموکراسی است.

تحول دیگر به رشد مناسبات سرمایه داری، گسترش طبقه کارگر و بالا رفتن نقش آن در سازمان تولید اجتماعی، سرریز شدن دهقانان به سوی شهرها و به فلاکت نشانده شدن بخشی از گروه های اجتماعی بخاطر سیاست های اقتصادی بعد از جنگ، افزوده شدن بر میزان گروه های تهیدست جامعه، حاشیه نشین ها و خانه بدوش ها بر می گردد.

در طی دهه های گذشته در یک قطب جامعه فقر و فلاکت متراکم گردیده و اکثریت جامعه به سوی فقر سوق یافته اند و در قطب دیگر جامعه ثروت بیکران در دست لایه نازکی متمرکز گشته است. در این فاصله زمانی لایه های جدیدی از سرمایه داران شکل گرفته و به ثروت های بی سابقه در تاریخ ایران دست یافته اند.

با دگرگونی ساختار طبقاتی، امر توسعه و دموکراسی عمیقاً با عدالت اجتماعی درهم آمیخته است. توسعه سیاسی و اقتصادی بدون تامین عدالت اجتماعی در جامعه کنونی ما با تنش‌های جدی روبرو می‌شود.

این دریافت - پیوند توسعه با امر دموکراسی و عدالت اجتماعی - نه یک امر ذهنی و خواست و تمایل این یا آن جریان سیاسی، بلکه امر عینی و برخاسته از آرایش نیروهای اجتماعی و مطالبات آنها است. به بیان دیگر مردم هم نان می‌خواهند و هم آزادی؛ نه میتوان به بهانه آزادی، نان را از آنان دریغ داشت، نه چنانچه در نظام‌های توتالیتر مرسوم است به بهانه نان، آزادی محروم‌شان ساخت.

لایه‌های مختلف بورژوازی در سایه حمایت دولت توانستند شکل‌های خود را به وجود آورند و از منافع خود دفاع کنند. ولی طبقه کارگر و زحمتکش‌ان فاقد شکل صنفی هستند، از حقوق کار محرومند و در شرایط سختی به سر می‌برند. امروز وجود حزب چپ بزرگ، قدرتمند و با اعتبار برای دفاع از منافع و مطالبات کارگران و مزدبگیران و دفاع از آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی یک امر ضرور تبدیل شده است. چپ پراکنده و سنتی نمی‌تواند به این نیاز پاسخ گوید. ما نیازمند چپی هستیم که امر آزادی و عدالت اجتماعی را به هم پیوند دهد، از حقوق بشر دفاع کند و این باور را اشاعه دهد که سوسیالیسم بدون دموکراسی شدنی نیست."

سومین سخنران این جلسه پرویز نویدی مسئول روابط عمومی سازمان اتحاد فدائیان خلق ایران بود. خلاصه صحبت او بدین‌قرار بود:

عنوان این کنفرانس یعنی "ضرورت شکل دهی تشکل بزرگ چپ" به شکلی بیانگر وضعیت ماست. ما کنفرانس گذاشته ایم تا در ضرورت وحدت نیروهای چپ و ایجاد یک تشکیلات نیرومند صحبت کرده و استدلال کنیم. در حالیکه باید مخالفین در این زمینه و در مخالفت با این ضرورت صحبت کنند.

اما در رابطه با مشخصات پروژه ای که در دستور قرار داریم، توجه به چند نکته را لازم می‌دانم. این پروژه، پروژه نیروهای چپ ایران است. البته یک بخش از چپ مورد نظر ماست. چپی که دموکراسی و سوسیالیسم را ناگسستنی دانسته و با آن سوسیالیسمی که مستقر شد مرز دارد. چپی که برای استقرار دموکراسی به جای جمهوری اسلامی مبارزه می‌کند. خصوصیت دیگر این پروژه، دموکراتیک بودن آن است. در گذشته پیرامون این پروژه‌ها، فقط تعداد معدودی در جلسات در بسته روی اصولی توافق کرده نهایتاً وحدت و یا انشعابی را اعلام می‌کردند. حالا این اعضای تشکیلات و فعالان منفردی که خود را با این پروژه همراه و متعهد می‌بینند تصمیم می‌گیرند. نمایندگان در واقع نقش تدارک‌کننده را برای اعضای این پروژه دارند. افزون بر این، در مناسبات این سه جریان تعداد افراد و بزرگی و کوچکی این تشکل‌ها، مبنای تصمیم‌گیری‌ها نیست. هر سه جریان برابر حقوق‌اند و بالاخره اعضای سه سازمان با فعالین منفرد، از نظر حقوقی تفاوتی ندارند. در این پروژه تلاش شده است این برداشت حاکم شود که فرد در تشکیلات بی‌هویت نشود. هم‌چهره افراد روشن باشد و هم تشکیلات هویت جمعی خود و سیاست جمعی خود را داشته باشد. بر خلاف گذشته که فرد اساساً در تشکیلات حل می‌شد.

شاید نیاز به تأکید نباشد که چپ مهمترین نیروی مدافع دموکراسی است. بدون مشارکت فعال این نیرو، جنبش دموکراتیک کشورمان نمی‌تواند به سرانجام اعتماد برانگیزی برسد.

از ما در ارتباط با کنده پیشرفت کار سؤال و انتقاد می‌شود. در این باره باید توضیح دهیم که هیچکس نیست در این مورد رضایت داشته باشد. ما هم راضی نیستیم و تلاش ما این است که از این پس این پروژه را سریعتر به سرانجامی برسانیم. اما توجه داشته باشیم که عناصر تشکیل دهنده این پروژه دارای تاریخی متفاوت هستند. گذشته‌های آنان با یکدیگر متفاوت است. افزون بر این ما در محیطی حرکت کرده و می‌کنیم که تجربه وحدت کم دارد اما تا بخواهیم انشعاب زیاد هست. اینرو اساساً جدائی و نفی، ارزش زاست. وحدت و همراهی و هماهنگی هنوز جایگاه مثبت خود را پیدا نکرده است. کسانی که وحدت می‌کنند بیش از انشعاب‌کنندگان زیر سؤال قرار دارند و باید علت وحدت را توضیح دهند.

نکته دیگر ما سه سازمان آگاهانه تصمیم گرفته ایم وارد یکسری مباحث نشویم. ممکن است هر کدام نظراتی را داشته باشیم، اما در دستور قرار نداده ایم چون می‌خواستیم مشترکاً با بقیه و به شکل جمعی این کار را انجام دهیم. نمی‌خواستیم دیگران را دعوت به پیوستن کنیم.

بالاخره این پروژه فقط به این جریان‌ات و به منفردان جدا شده از خود توجه ندارد. نگاه ما به محافل و فعالان داخل کشور به ویژه جوانان است. ما می‌خواهیم در داخل کشور نیز توجه نیروها چپ را، جلب کنیم. بخشی از تجربه جنبش در خارج است. اما انرژی و توان نیروی ما در اساس در داخل کشور مستقر است. می‌خواهیم تجارب را در داخل و خارج با شور و انرژی جوانان گره بزنیم. برای پیوند رابطه با داخل نیز امروز دشواری زیادی وجود ندارد. آن دوران سپری شده است که با مشقت

فراوان اعلامیه ای را با صرف زمان طولانی، به داخل می‌رساندیم. در حال حاضر می‌کوشیم از طریق روابط مستقیم خود، از طریق ایجاد سایت، توسط رسانه‌ها به ویژه تلویزیون و امکانات پیشرفته تکنولوژی این فاصله را پر کنیم.

پس از سخنرانی نمایندگان سه سازمان، پرسش‌ها که به شکل کتبی تنظیم شده بود در اختیار مسئول اداره بخش دوم جلسه، محمود راسخ، از شورای موقت سوسیالیست‌های چپ ایران قرار گرفت. محمود راسخ ابتدا تذکر داد که پرسش‌هایی که به مضامین نظری و سیاسی برمی‌گردد توسط نمایندگان پاسخ داده نخواهد شد چون پیرامون این مسائل قرار است همراه با هم پاسخ مشترک بدست آوریم. صرفاً پاسخ به سئوالاتی در دستور قرار گرفت که به موضوع پروژه وحدت چپ اختصاص داشت و پیرامون آن توافق انجام گرفته بود. او این مباحث را به جلسات آتی که قرار است بعداً در دستور قرار گیرد احاله داد تا هر کس که تمایل داشت پیرامون آن در آن جلسه صحبت نماید.

بخش سوم جلسه توسط علی پورنقوی از سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) اداره شد که به بحث عمومی شرکت‌کنندگان اختصاص داشت. این بخش به رغم اینکه بیشترین وقت کنفرانس بدان اختصاص داده شده بود، باز برای صحبت شرکت‌کنندگان کافی نبود. در این بخش داوطلبان توانستند دو دور صحبت کنند و حدود سی نفر از پالتاک و در جلسه توانستند اظهار نظر کنند. هر چند وقت به اندازه کافی وجود نداشت اما سخنرانان عموماً توانستند به شکل فشرده نظراتشان را با جمع در میان گذارند.

هیئت تدارک کنفرانس سه سازمان

6/02/2012